N° 21. 1863.

Bredasche Courant.

DONDERDAG 12 MAART.

De BURGEMEESTER van *Breda* brengt ter algemeene kennis, dat de Gemeente-Raad in het openbaar zal vergaderen op Zaturdag den 14 Maart aanstaande, des voormiddags ten 10½ ure, ten Raadhuize aldaar.

De te behandelen zaken zijn:

A. Ingekomen stukken:

1. Missive van de Commissie der Bank van Leening, met de Rekening over 1862.
2. Adres van *M. Biert*, betrekkelijk zijnen aanslag in den Hoofdelijken Omslag.
3. Proces-Verbaal der driemaandelijksche kas-opneming.
4. Wijziging der Begrooting van 1863.

B. Aangehouden zaken:

1. Teruggaaf van bijbetaalde belasting aan den heer *E. Kerstens*, wegens bevondene ondermaat bij den aanpeil van bieren.
2. Rekening der Plaatselijke School-Commissie.
3. Verordening op de inrigting der Policie.

Breda, den 11. Maart 1863.

De Burgemeester voornoemd,
KERSTENS.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den Maart.

In de zitting van het Wetgevend Ligchaam van Frankrijk van den 6den dezer, is het ontwerp van wet tot goedkeuring van eenige in 1862 boven de begrooting gedane uitgaven, meerendeels voor de Mexikaansche expeditie en te zamen 37,986,152 francs bedragende, met 231 tegen 8 stemmen aangenomen, na eene belangrijke discussie, die niet, gelijk onder het publiek verwacht was, over de Mexikaansche expeditie liep, maar over het nadeelige van eigenmagtige overschrijding der begrooting door het gouvernement, en over de middelen om die voor te komen.

— De hier ontvangen depêches zijn weder gunstig voor de insurgenten, maar zij blijven eenigermate verward. Men zegt dat generaal *Mieroslawski* Polen heeft verlaten, doch geenszins om rust te gaan nemen, maar om de toezending van wapenen naar de verspreide troepen te kunnen organiseren.

Kossuth heeft een manifest uitgegeven in het belang van Polens onafhankelijkheid, maar de autoriteit welke die groote patriot bezat, is thans zeer verminderd, zelfs onder zijne eigene partij. Men verwijt hem vooral zijne werkeloosheid gedurende den Italiaanschen oorlog, en niet minder dat hij bijstand schijnt aangenomen te hebben van Frankrijk en Italië. Of laatstbedoelde beschuldiging gegrond is, is onmogelijk te beoordeelen.

— Uit Rome schrijft men: "Mgr. *Ferrari*, de minister van finantiën, wilde met den staatssecretaris, kardinaal *Antonelli*, aftreden. Doch de Paus heeft gewild dat het ministerie onveranderd in stand zou blijven, en dat de minister van binnenlandsche zaken wegens de arrestatie van *Fausti* voldoening aan den staatssecretaris zou geven.

Een buitengewoon gelastigde van den Keizer van Rusland, de graaf *Sochem*, is hier aangekomen met eene zending betreffende Polen, hij is bij den Paus en bij den staatssecretaris niet geslaagd."

DUITSCHLAND.

WEENEN, den 6den Maart.

Volgens een van het Oostenrijksche gouvernement afkomstig berigt zal in het midden dezer maand het ontwerp van een lands-statuut of grondwet voor het Lombardisch-Venetiaansche Koningrijk bij de daarvoor vroeger benoemde staatscommissie nogmaals onderzocht en definitief vastgesteld worden. Die commissie bestaat uit drie aanzienlijke ingezetenen van Venetië; zij zullen zich tegen het midden dezer maand tot afdoening hunner taak naar Weenen begeven.

RUSLAND.

De grootvorst *Konstantijn*, de stadhouder des Keizers in Polen, is dezer dagen met het opperbevel over alle in dat koningrijk vereenigde troepen belast. Deze maatregel moet, naar men meent, strekken om meer eenheid in de leiding der militaire operatiën te brengen, en wrijvingen tusschen de burgerlijke en de militaire overheden voor te komen.

— De *Norddeutsche Zeitung*, een ministerieel dagblad van Berlijn, zegt in haar nommer van gisteren: »De jongste tijdingen van den Poolschen opstand luiden voor de opstandelingen geheel ongunstig. Zonder te veel gewigt aan de Russische berigten uit Warschau te hechten, kan men toch als zeker aannemen, dat de opstandelingen nabij de Pruissische grenzen eene belangrijke nederlaag of eene reeks van nederlagen geleden hebben, dewijl sedert eergisteren talrijke benden Poolsche vlugtelingen eene wijkplaats op het Pruissisch grondgebied zoeken.

»Hoe het zij, in allen gevalle verflaauwt de Russische regering niet in hare krachtsinspanning, gelijk reeds blijkt uit de benoeming van den Stadhouder tot opperbevelhebber der krijgsmagt in Polen."

— Een bij de Berlijnsche *National Zeitung* ontvangen brief uit Warschau spreekt van een gevecht bij Kalosczyn, waarvan de uitslag onbekend was.

Volgens dat schrijven hebben de roode en de witte partij in Polen (dat zijn de heethoofdige en de gematigde voorstanders van de zaak der Poolsche nationaliteit) zich onderling verstaan.

Het officiele dagblad van Warschau heeft de mededeeling van dagelijksche berigten van de krijgsbedrijven geschorst.

— De jongste berigten uit Warschau vermelden weder verscheiden ontmoetingen tusschen de troepen en benden opstandelingen, waarbij de laatstgemelde met meer of minder verlies geslagen of althans uiteengejaagd zijn. Tevens wordt de verschijning van nieuwe benden opstandelingen op onderscheidene punten vermeld; maar deze schijnen meestal van geringe getalsterkte te zijn.

ENGELAND.

LONDEN, den 7den Maart.

Heden heeft de Prinses *Alexandra* van Denemarken haren plegtigen intogt in deze hoofdstad gedaan. De geheele stad was op de been, en overal waren de straten en huizen versierd en eerepoorten opgerigt. Ongehoorde prijzen werden besteed voor het afhuren van een enkele ruit, of raam der huizen waarlangs de stoet voorbij moest komen; 200 p. st. was niets buitengewoons; en zeker heer *Dakin*, in St. Pauls-Churchyard had al zijne vensters verhuurd voor 950 p. st.

Den ganschen nacht dat het eskader aan den mond van de Theems ten anker lag, was de zee kalm, en toen de zon aan de kimmen verrees, scheen zij een prachtigen dag te voorspellen.

De aankomst van het Koninklijk eskader was een van de prachtigste schouwtooneelen die misschien ooit op de Theems waren gezien. Omstreeks ten 10½ ure kwam de *Victoria and Albert* in het gezigt. Het schip was van de pok tot aan den waterspiegel overdekt met vlaggen, terwijl de Deensche vlag van den grooten mast wapperde. Het geheele eskader volgde daarna. Toen het Koninklijk yacht in de nabijheid kwam van de *Brilliant* en de *Racoon*, die in het midden der rivier het anker hadden uitgeworpen, donderden hunne metalen vuurmonden haar een welkom toe. De matrozen paradeerden in het want en het schouwspel moet natuurlijk een overschoon geheel hebben opgeleverd. Het yacht middelerwijl Terrace Pier genaderd zijnde, de haar hare weg nemende tusschen de beide oorlogsbodems. Intusschen was eene onafzienbare vloot van stoombooten komen opzetten, overladen met nieuwsgierigen, en het »welcome!" klonk van duizende monden, herhaaldelijk de lucht. De Prinses verscheen verschillende malen op het dek en wuifde met haar zakdoek en boog zich voor de eervolle bewijzen, waarmede men haar komst begroette. Het was bijna 12 ure, toen en zoo veel water was dat de *Victoria and Albert* kon aanleggen, maar de Prins van Wallis had zich middelerwijl aan boord begeven, om zijne schoone bruid te verwelkomen, en onder het gejuich en gejubel van de menigte legde het aanstaande Vorstelijk paar de handen ineen. Een half uur daarna zetten de koninklijke gasten voet aan wal, en weder brandden de vuurmonden van de daar geankerde oorlogschepen los, te midden van de bijzonder in verrukking gebragte menigte.

De plaats waar de Vorstelijke personen landden, was versierd met een prachtigen eereboog, waaraan de verschillende banieren waren aangebragt. Een zestigtal van de schoonste jonge meisjes waren aan iedere zijde geplaatst. Elk had een mandje met de fraaiste bloemen, waarmede zij het pad van het jonge bruidspaar bestrooiden. H. K. H. was zigtbaar aangedaan en deze gemoedstemming werd door bijna de geheele Deensche Vorstelijke familie gedeeld.

Aan het einde van de landingsplaats genoten de Mayor van Gravesend en zijn echtgenoot de eer om het Bruidspaar een uitmuntende

bouquet aan te bieden, vervat in eene prachtige, met juweelen versierde porte-bouquet, die door de Prinses onder minzame dankbetuiging werd aangenomen. Daarna nam men plaats in de Koninklijke rijtuigen om zich, langs den met eerebogen versierden weg, te begeven naar den spoorweg, die het hooge paar naar Londen zou brengen. Langs den geheelen weg van Gravesend naar de hoofdstad (ongeveer 6 uren lang) was eene onafzienbare menigte zaamgevloeid, om toch maar een eersten groet van de beminnelijke Prinses op te vangen.

Ten twee ure kwam de Koninklijke trein aan Bricklayers Arms station aan, alwaar de Lord-Mayor, de Scheriffs en verdere hooge ambtenaren van de City de hooge gasten ontvingen. Prinses *Alexandra*, de Prins *van Wallis*, en Prins *Christiaan* zetten zich in een met vier paarden bespannen open rijtuig; de andere leden der Koninklijke Familie namen in vijf andere rijtuigen plaats, en langzaam zette de stoet zich in beweging, voorafgegaan door den Lord-Mayor en den gemeenteraad, die de Vorstelijke personen uitgeleide deden naar het spoorwegstation van North-Kent. Overal werden zij met jubelkreten ontvangen, waarvoor zij wederkeerig hunnen dank betuigden.

— Het vervolg der diplomatieke bescheiden betreffende het geschil met Brazilië is aan het Parlement medegedeeld. Daaruit blijkt dat de Koning der Belgen het aanzoek om een van de geschilpunten scheidsregterlijk te beslissen, ingewilligd heeft.

De *Morning Post* zegt dat Polens tot thans geheel van Oostenrijk afhankelijk is, spoort die Mogendheid aan om den Poolschen opstand te begunstigen, althans niet tegen te werken, en spiegelt haar zelfs het vooruitzigt voor van een onafhankelijk Polen onder den schepter van eenen Oostenrijkschen Aartshertog. »Polens nood — zegt dat orgaan van lord *Palmerston* in zijn nommer van jl. Zaturdag — is eene schoone gelegenheid voor Oostenrijk, doch of dit door de staatsmannen te Weenen wordt ingezien, blijkt nog niet."

— Berigten uit New-York van den 27sten Februarij melden:

Het bombardement van Viksburg is heden begonnen. Het Noordelijke gepantserde schip *Queen-West* is bij een aanval op de fortificatie-werken der Zuidelijken in de Roode rivier genomen.

In New-Orleans heerscht eene beweging ten gevolge van de zwarte regementen. Een generaal en eenige officieren hebben hun ontslag gekregen. 800 ruiters der Zuidelijken zijn Richmond binnengerukt, komende van Kentucky. De ontevredenheid jegens President *Lincoln* neemt toe in het Noord-Westelijk gedeelte.

— Er zijn uit New-York meer uitvoerige berigten ontvangen, loopende tot den 25sten Februarij des ochtends. Het goud deed toen aldaar 72 pCt. opgeld. De rijzing van het agio werd toegeschreven aan de vrees dat de door het gouvernement der Unie uitgegeven wordende hoeveelheid papiergeld de door de voorzigtigheid aangewezen mate te boven ging, en verder aan de beduchtheid voor eenen oorlog met Frankrijk of Engeland of met die beide mogendheden.

Tevens waren te New-York geruchten in omloop, volgens welke in de noordwestelijke staten de misnoegdheid over de staatkunde van den President *Lincoln* en de tegenkanting tegen dezelve aangroeiden.

De Zuidelijke dagbladen hielden vol, dat het geschil met het Noorden niet met conventiën of conferentiën, maar met de wapenen moest worden beslist.

De tijdingen van Vera-Cruz, via Havana, te New-York ontvangen, luiden zeer ongunstig voor de Franschen. Deze hadden Tampico den 13den Januarij ontruimd, doch bleven in transportschepen voor de baai. De Mexikanen hebben den 22sten Januarij Tampico bezet en de Fransche troepen verdreven. Insgelijks hebben de Franschen Tlacotalpan, 30 mijlen ten zuidwesten van Vera-Cruz, moeten ontruimen, en de wijk nemen aan boord van eene stoomboot, met achterlating van verscheidene dooden. 1200 Franschen, die een wagentrein escorteerden, waren te Elorgano verslagen en hadden 26 man verloren.

Almonte had officieel van den titel van opperhoofd der Natie afstand gedaan en zich onder Fransche bescherming gesteld.

De ziekte onder de troepen duurde voort.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den Maart.

Openbare vergadering van den Gemeenteraad te Breda van 7 Maart 1863.

Tegenwoordig de heeren *van Alphen*, *Flooren*, *van Mierlo*, *Loonen*, *Kuppens*, *Ingenhousz*, *Rens*, *de Man*, *Loke*, *van der Burgh*, *Bouwens*, *van Mens*, *de Roy* en *Kerstens*, voorzitter.

Goedkeuring der Notulen van 28 Februarij 1863.

A. Ingekomen stukken:

1. Circulaire van Ged. Staten betrekkelijk het doen drukken van de begrootingen der Gemeenten en het toezenden telken jare van een exemplaar dier begrooting aan het Departement van Binnenl. Zaken. — Gelet dat de begrooting dezer Gemeente is gedrukt en daarin slechts de cijfers behoeven te worden ingevuld, is besloten, onder toezending van een exemplaar, te kennen te geven dat daardoor reeds aan het verlangen is voldaan.

2. Adres van den heer *E. A. van Kerstens*, verzoekende teruggaaf van bijbetaalde plaatselijke belasting ad *f* 24,56 wegens bevonden ondermaat van 61 vaten 40 kannen bier bij de peiling van den voorhanden voorraad. — Renvooi aan Burg. en Weth. tot het inwinnen van nadere inlichtingen.

3. De rekening van den Directeur der Gas-fabriek wegens zijn beheer gedurende 1862 met de noodige bescheiden. — In handen gesteld eener commissie (de heeren *Loke*, *Kuppens* en *van Mens*) tot onderzoek en rapport.

4. Missive van de Plaatselijke School-commissie binnen deze Gemeente berigtende op het adres van den hulponderwijzer in de Armenschool *H. Kuppers* om bijzonder onderwijs te mogen geven, — strekkende tot afwijzing van het verzoek om der gevolgen wille; doch voorstellende om aan den adressant en den hulp-onderwijzer in die school *J. F. van Alphen* ieder eene verhooging van jaarwedde van *f* 50 toe te kennen. — Onder afwijzing van het verzoek van den adressant, wordt met 13 tegen 1 stem, die van den heer *Ingenhousz*, besloten de jaarwedde van de voorz. hulp-onderwijzers te verhoogen van *f* 200 op *f* 250 ieder, in te gaan met 1 April aanstaande.

5. Missive van dezelfde commissie, inzendende de rekening en verantwoording der gelden van wege de gemeente verstrekt over 1862. — Ter visie.

6. Missive als voren, inzendende het verslag nopens den toestand van het lager onderwijs in deze gemeente over 1862. — Circuleren.

7. Ontwerp eener verordening regelende den werkkring der vaste Commissie van toezigt op het beheer en onderhoud der plaatselijke werken en eigendommen. — Circuleren.

8. Ontwerp-besluit tot wijziging der 2ᵉ zinsnede van art. 6 van het plan tot vrijwillige conversie van stads gevestigde schuld, betrekkelijk eene nadere verlenging van den termijn daartoe. — Na discussie omtrent het al dan niet wenschelijke om den termijn tot verwisseling alnog onbepaald te verschuiven; wordt door den Heer *van der Burgh*, als amendement op het ontwerp, voorgesteld om den termijn voor de conversie tot den 31 December 1864 te verlengen, en op dat tijdstip te sluiten, zonder andere kosten dan het zegelregt, en dat door den gemeente-ontvanger hiervan aan de houders der schuldbrieven bij circulaire zal worden kennis gegeven.

Dit amendement wordt met 12 tegen 2 stemmen aangenomen.

Voor: de Heeren: *Ingenhousz*, *Rens*, *de Man*, *Loke*, *van der Burgh*, *van Mens*, *de Roy*, *van Alphen*, *Flooren*, *Loonen*, *Kuppens* en de Voorzitter.

Tegen: de Heeren: *Bouwens* en *van Mierlo*.

B. aangehouden zaken:

1. het voorstel van den Heer *de Man*, tot renvooi aan Burgemeester en Wethouders van het voorstel van den Heer *van Mierlo*, betrekkelijk het verleenen van een eervol ontslag aan den gewezen commies der plaatselijke belasting *P. A. Maas*, waarover ter vorige vergadering de stemmen hebben gestaakt. — welk voorstel met 9 tegen 5 stemmen wordt verworpen.

Tegen: de Heeren: *Ingenhousz*, *Loke*, *Bouwens*, *van Mens*, *de Roy*, *van Alphen*, *Loonen*, *Kuppens* en de Voorzitter.

Voor: de Heeren: *Rens*, *de Man*, *van der Burgh*, *Flooren* en *van Mierlo*.

Alsnu wordt gestemd over het voorstel van den Heer *van Mierlo*, hetwelk met 5 tegen 4 stemmen mede wordt verworpen.

Tegen: de Heeren: *Ingenhousz*, *Loke*, *van der Burgh*, *Bouwens*, *van Mens*, *van Alphen*, *Loonen* en de Voorzitter.

Voor: de Heeren: *de Roy*, *Flooren*, *van Mens* en *Kuppens*; de Heeren *de Man* en *Rens* hebben aanteekening verzocht dat zij buiten stemming zijn gebleven.

2. de rekening van de kamer van koophandel en fabrieken over 1862; welke wordt goedgekeurd.

3. Het verzoek van het gilde van St. Sebastiaan, tot het huren der kamer boven de Stads Waag voor *f* 25. — Is besloten het voors. lokaal aan het gilde van St. Sebastiaan, tot wederopzeggens toe, te verhuren tegen *f* 25 's jaars, onder de bepaling dat de gemeente geen ander dan het gewoon onderhoud op zich neemt, en dat zoo lang de aan de Kadetten der K. M. Akademie gegeven tijdelijke vergunning, om gedurende des Zondags van die kamer tot hunne vereeniging te mogen gebruik maken, niet is ingetrokken, het des betrekkelijk besluit door het gilde zal moeten gestand gedaan worden.

4. Het verzoek van *H. van der Sanden*, betrekkelijk den verkoop van het huisje aan de Leuvenaars wal. — Het wordt afgewezen.

5. De ontwerp-verordening, regelende de inrigting der plaatselijke policie binnen deze gemeente. — Na eenige algemeene opmerkingen, zoo met betrekking tot de groote uitgaven, die eene vermeerdering van personeel zal na zich slepen, als wegens het ondoelmatige om de commiesen der plaats. belast. tot buitengewone agenten aan te stellen, en na verdediging daarop van het ontwerp door den voorzitter, vooral wegens de behoefte aan een grooter personeel tot het verkrijgen eener goede policie, worden de afzonderlijke artikelen behandeld.

Op art. 1 stelt de heer *Bouwens* een amendement voor, strekkende om de laatste zinsnede, luidende: *de commiesen der plaatselijke belastingen als buitengewone agenten*, te doen wegvallen. — In omvraag gebragt, staken de stemmen (7 tegen 7) ten gevolge waarvan de verdere behandeling wordt aangehouden tot over acht dagen — voor: de heeren *Ingenhousz*, *Rens*, *de Man*, *Bouwens*, *de Roy*, *Loonen* en *Kuppens* — Tegen: de heeren *Loke*, *van der Burg*, *van Mens*, *Flooren*, *van Mierlo*, *van Alphen* en de voorzitter.

— Eergisteren middag heeft alhier in de Visserstraat, in het lokaal der Bewaarschool van de Gereformeerde Diakonie, een droevig ongeluk plaats gehad. Bij de aan dat gestigt thans gedaan wordende verbouwing moest het dak opgehoogd en, door de situatie, eene eenigzins scheefsche rigting daaraan worden gegeven, waarvan het gevolg was, dat het dak met een gedeelte van een muur instortte, en een opperman onder het puin bedolven werd en jammerlijk het leven verloor.

In de zitting der Tweede Kamer van Zaturdag, is bij de voortgezette beraadslagingen over de wet op het middelbaar onderwijs, met 46 tegen 16 stemmen *verworpen* een amendement van den heer *van Heemstra* op art. 14, strekkende om de burgerscholen niet op te rigten in gemeenten waar de bevolking 10,000 zielen te boven gaat, maar in die gemeenten waar de Regering dit noodig oordeelt; voorts met 35 tegen 28 stemmen verworpen het door de voorstellers nog gewijzigde amendement van de heeren *Heemskerk* Az. en *Cool*, strekkende om de verpligting op de gemeentebesturen gelegd uit de wet te doen vervallen; en het art. 14 zelve met 36 tegen 27 stemmen *aangenomen*, nadat de Regering nog de bepaling in het artikel had ingelascht, dat vrijstelling kan worden verleend aan die gemeenten, waarin reeds op eene andere wijze in de behoeften is voorzien. — Art. 13 is, zonder stemming en discussie *aangenomen*.

Een door den heer *van Eck* op art. 11 voorgestelde amendement, strekkende om te bepalen, dat het middelbaar militair onderwijs bij eene afzonderlijke wet worde geregeld, werd na de verklaring van den Minister van Marine, dat, indien de Grondwet werkelijk zoodanige regeling vordert, eene herinnering daaraan in dit ontwerp overtollig mag worden geacht, *verworpen* met 48 tegen 11 stemmen.

— In de zitting van Maandag zijn aangenomen: Art. 15 bevattende het beginsel van de oprigting van hoogere burgerscholen, met vijf- en driejarigen cursus; voorts Art. 16 en 17 bepalende de vakken van onderwijs aan de hoogere burgerscholen met vijf- en driejarigen cursus, met verwerping van een daarop voorgesteld amendement van den heer *van Eck*; Art. 18, na verwerping van een amendement van den heer *van Loghem*, dat de strekking had om eerst wanneer de gemeente-besturen in gebreke bleven hoogere burgerscholen op te rigten, het Rijk het initiatief te doen nemen, en een van den heer *van Goltstein* om het getal van vijftien dier scholen als *maximum* en niet als *minimum* te nemen. — Art. 19 behelsde: »Er zijn althans twee landbouwscholen. Eene dezer scholen, welke tevens veeartsenijschool kan zijn, wordt geheel uit 's Rijks kas bevestigd. De andere landbouwscholen kunnen bijzondere scholen zijn, met of zonder ondersteuning van den Staat." De heer *Begram* stelde voor dit artikel aldus te lezen: »Er is eene Rijks-landbouwschool, indien in de behoefte aan landbouwonderwijs niet op andere wijze wordt voorzien. Aan bijzondere scholen kan Rijks-subsidie worden verleend." Dit amendement van den heer *Begram* werd met 37 tegen 26 stemmen aangenomen.

In deze zitting is de heer *Viruly Verbrugge* als lid der Kamer toegelaten.

Voorts zijn de volgende drie belangrijke wetsontwerpen ingekomen: een tot herziening der wet houdende bepalingen omtrent het buitenlandsch gedistilleerd; een tot verhooging van hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting voor 1862; een tot goedkeuring eener schikking tot wijziging van het verdrag van handel en scheepvaart met Frankrijk.

— In de zitting van gisteren zijn de beraadslagingen voortgezet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken veranderde, naar aanleiding der gisteren in art. 19 gebragte verandering, art. 21, aanwijzende de vakken van onderwijs voor landbouw, in dier voege dat de eerste alinea aldus zou luiden: »Het onderwijs aan de Rijks-landbouwschool omvat", waardoor de woorden *of scholen* vervielen; terwijl de onder *m* en *n* vermelde vakken aldus gewijzigd werden:

»*m*. den algemeenen en bijzonderen landbouw, — akkerbouw, weidebouw, *warmoezerij*, tuinbouw en hout- en *ooftboom*teelt.

»*n*. de veeteelt, *daaronder begrepen pluimvee en bijenteelt*, en zuivelbereiding,"

zijnde de cursijf gedrukte woorden daarbij gevoegd.

De heer *Begram* stelde voor, het wets-artikel te doen vervallen, en daarvoor in de plaats te stellen het volgende:

»De vakken, waarin onderwijs aan de Rijks-landbouwschool wordt gegeven, worden, wanneer aan de opening van zoodanige school behoefte blijkt te bestaan, bij algemeenen maatregel van bestuur aangewezen."

De heer *Storm van 's Gravesande* ondersteunde dit amendement, hetwelk bestreden werd door de heeren *van Eck*, *ter Bruggen Hugenholtz* en *Godefroi* en door den Minister van Binnenlandsche Zaken. De voorsteller wijzigde zijn amendement ter gemoetkoming van sommige geopperde bezwaren en trok het eindelijk in, waartoe hij aanleiding vond in de omstandigheid dat aan zijn voorstel eene bedoeling werd gehecht, welke hij daaraan niet wenschte toegeschreven te hebben. Hij deed echter de motie om de behandeling van art. 20 tot den volgenden dag uit te stellen, ten einde hem gelegenheid te geven een ontwerp-programma van minder uitgebreid onderwijs voor de Rijks-landbouwschool, dan de Regering bedoelde, op te maken; 32 leden stemden daarvoor en 32 tegen; zoodat heden eene nadere beslissing moet worden genomen.

Art. 21 werd nu mede uitgesteld, als in verband staande met Art. 20. — Art. 22—24 werden zonder behandeling aangenomen.

Op art. 25 werd een amendement van den heer *van Eck* (met 39 tegen 25 stemmen) aangenomen, strekkende om te bepalen, dat ook van de leeraren in de gymnastiek eene akte van bekwaamheid en zedelijkheid worde gevorderd.

Art. 47 werd aangenomen, na zeer langdurige en levendige beraadslagingen en na *verwerping* 1°. met 43 tegen 19 stemmen van een amendement van den heer *Groen*, om de heffing van het schoolgeld op de middelbare school imperatief en niet facultatief te stellen, en 2°. met 34 tegen 28 stemmen van een amendement van den heer *Cool*, om geen *maximum* van schoolgeld in de wet op te nemen, maar de gemeentebesturen geheel vrij te laten in de bepaling van het bedrag van het schoolgeld.

— Bij besluit van 7 dezer, n°. 68, heeft Z. M., tot belooning dergenen van de zee- en landmagt in Nederlandsch Indië, die zich hebben onderscheiden bij de gevechten in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo in de jaren 1860 en 1861: 1°. bevorderd tot ridders der 3de kl. van de Militaire Willems-orde de ridders van de 4de kl.: den luit.-kol. der inf. C. F. Koch, en den kapit. der inf. K. van der Heyden; 2°. benoemd tot ridders der 4de kl. van de Militaire Willems-orde:

a. van de zeemagt: den luit. ter zee 2de kl. jhr. W. van Hogendorp en den marinier der 2de kl. J. Nussen;

b. van de landmagt: de majoors der inf. C. A. Schuack (sedert gepensionneerd) en A. de Veer de Rochemont; de kapit. der inf. F. G. L. W. Boudier (sedert gepensioneerd), L. J. W. Benschop, W. D. Bode, L. B. Paternostre du Montlion, H. Brinkgeve, J. C. Hamakers (thans met verlof in Nederland), F. C. A. Stoecker, C. W. H. Thelen, C. L. S. A. M. de Roy van Zuydewijn, S. J. Boers, K. W. H. de Coenens, F. P. Cavaljé en A. H. Schade van Westrum (tijdelijk gedetacheerd van het leger in Nederland); den 1sten luit.-kwartierm. A. Velde, den offic. van gez. der 2de kl. J. M. C. E. le Rutte, den 1sten luit.-adj. der inf. A. de Brauw; de 1ste luits. der inf. V. L. Reuter, A. J. J. L. Prinsen, T. M. Verspyck, A. A. van Sorgen, J. F. J. Strengnart (tijdelijk gedetacheerd van het leger in Nederland), P. M. Ockerse, O. H. I. Muller, H. F. W. de Bruyn en F. van Haaften; de 1ste luits. der art. A. C. H. Winter en G. E. C. Guffroy; den 1sten luit. der genie K. F. Casperez; den offic. van gez. der 2de kl. J. M. de Jongh; den 2den luit. der inf. H. W. C. Botfinger; den serg.-maj. der inf. T. Knopper; de serg. der inf. J. A. van Leeuwen, J. Leenders, M. Tiernego, J. Koudijs, N. F. Thierbach (sedert gepasporteerd), C. F. Cramer, H. Wissink, P. van Swaalen, P. Ullmer, F. C. Minzel en G. van der Pol, de serg. der art. J. A. Stelwagen, J. Smits en A. Lodde; den four. der inf. H. H. Steenwijk; de korpor. der art. A. van Mierle en P. Cornelis; de korp. der inf. H. Fakker, J. H. de Vries (sedert geëngageerd), J. Hulscher, T. Verwind, R. J. de With en K. L. P. Lokhof; de fuseliers P. Faber, J. J. G. Wittwer (sedert gepasporteerd), en J. C. Buursen (sedert gepasporteerd), den sedert geëngageerden zieken-oppasser bij de ambulance T. Ziegenbard; de kan. 1ste kl. L. van Ewijk, J. J. de Ruiter (sedert geëngageerd), en C. Stonz;

3°. benoemd tot ridders der orde van den Ned. Leeuw: *a*. van de zeemagt: den luit. ter zee 1ste kl. W. F. F. Hechers;

b. van de landmagt: den offic. van gez. der 2de kl. W. A. van Riemsdijk;

4°. toegekend de eeresabel met het opschrift: »Koninklijk eereblijk voor betoonde dapperheid" aan de kapits. der inf. W. G. Munster en A. F. Beeckman; voorts zullen bij afzonderlijke dagorders, zoo in Indië als in Nederland, eervol vermeld worden een aantal personen die zich onderscheiden hebben, zoo bij de land- als de zeemagt.

— De gemeenteraad van Veghel heeft bij adres aan de Tweede Kamer aangedrongen op wijziging in art. 2 van het wetsontwerp tot afkoopbaarstelling der tienden, opdat het regt tot afkoop onverkort blijve.

— Te St. Michelsgestel is den 5den dezer overleden de heer A. Verhagen, lid van de Provinciale Staten van Noordbrabant.

— In de vorige week is te Leyden in den ouderdom van 84 jaren overleden de heer Mr. *H. W. Tydeman*, oud-hoogleeraar bij de regtsgeleerde fakulteit aan de Hoogeschool aldaar.

De *Leidsche Courant* zegt wegens dit afsterven: De overledene was ridder der orde van den Ned. Leeuw, lid van het voormalig Konínkl. Ned. Instituut en van vele andere geleerde in- en uitlandsche genootschappen, o. a. van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, van welke hij eerelid was. Hij was van den jare 1802—1803 als hoogleeraar in de regtsgeleerdheid werkzaam aan het athenaeum te Deventer, van 1803—1811 in dezelfde betrekking aan de hoogeschool te Franeker, van 1811 eindelijk tot 1848 werkelijk, en sedert rustend hoogleeraar in dezelfde wetenschap aan de Leydsche hoogeschool. Voorts behoorde hij tot de leermeesters van Z. K. H. den Erfprins van Oranje, nu Koning Willem III, toen deze die hoogeschool bezocht. Aan zijne veelzijdige kundigheden en talrijke geschriften, zoo in het hoofdvak zijner studiën als bijzonder ook in die van de geschiedkunde en letterkundige historie, zal gewis door anderen uitvoeriger hulde gedaan worden. Bij zijne talrijke nog in leven zijnde leerlingen, vooral der Leydsche hoogeschool — en misschien nog bij enkelen van vroegeren tijd — blijft gewisselijk de nagedachtenis van den waardigen overledene in dankbaar aandenken. In zijn langdurig leven had hij ook ruimschoots gelegenheid om in andere betrekkingen, zoo in de kerk als in de maatschappij, nuttig te zijn, en maakte daarvan ook ijverig gebruik.

Met zekerheid kan worden berigt, dat het gunstig bekende *Tyroler Zanggezelschap* op den 12den dezer alhier een Concert zal geven. Dit berigt zal voorzeker door alle liefhebbers van zang met genoegen worden vernomen, dewijl ze alsnu zelven in de gelegenheid zijn gesteld om de gegrondheid te beoordeelen van den lof, die aan dit gezelschap overal waar het optrad, ten deel viel. Met het oog op dien lof, en de belangstelling daardoor opgewekt, twijfelt men niet of de gezegde liefhebbers zullen een genotvollen avond doorbrengen en aan het gezegd gezelschap een ruim bezoek ten deel vallen.

SPOORWEG ANTWERPEN-ROTTERDAM.

Vertrek van Antwerpen: 7 u. 50 m. 's morgens, 12 u. 20 m. 's middags (Rotterdam en Breda), 5 u. 50 m. 's namiddags (Rotterdam en Breda).

» » Rotterdam: 10 u. 30 m. 's morgens, 3 u. 10 m. 's namiddags (Antwerpen en Breda).

» » Breda: 6 u. 45 m. 's morgens, 12 u. 40 m. 's middags (Antwerpen en Rotterdam), 5 u. 35 m. 's namiddags (Antwerpen en Moerdijk).

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

Van den 10. Maart 1863.

Het Nederl. Mudde		Tarwe Nieuwe	van	f 7,80 tot	f 9,75.
Het dito	dito	Oude witte Tarwe	»	» 8,20	» 10,30
Het dito	dito	Rogge Nieuwe	»	» 6,50	» 7,05.
Het dito	dito	Rogge Oude	»	» 0,00	» 0,00.
Het dito	dito	Boekweit Oude	»	» 0,00	» 0,00.
Het dito	dito	Boekweit Nieuwe	»	» 5,75	» 5,80
Een dito	pond	Boter	»	» 0,92	» 0,94
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)			»	» 1,20	» 1,50.
Het 1000 Eiken Telhout			»	» 2,50	» 3,75
Het 1000 Doof Hout				»	2,75
De kar Spaanders				»	4,10.
De » Struiken				»	4,50.
De 100 Mutsaards			van	f 4,50 tot	» 5,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (10 *Maart*) was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{1}{4}$; 3 pCt. $76\frac{9}{16}$; 4 pCt. $99\frac{11}{16}$; Amort.-Syndik. 94; Handelmaats. $140\frac{3}{4}$; Spanje $2\frac{1}{2}$ pCt. $46\frac{1}{4}$; 3 pCt. Binnenl. $49\frac{13}{16}$; Portugezen 3 pCt. $46\frac{13}{16}$; idem 1856—59 $45\frac{7}{8}$; idem 1862 $45\frac{3}{4}$; Rusland 5 pCt. $101\frac{3}{4}$; 6de Serie 5 pCt. $90\frac{1}{4}$; 3 pCt. $57\frac{15}{16}$; 4 pCt. $76\frac{3}{4}$; $4\frac{1}{2}$ pCt. $90\frac{7}{8}$; 5 pCt. 1862 91; Spoorwegaand. $199\frac{1}{2}$; Oostenrijk Metall. 5 pCt. $60\frac{15}{16}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. $31\frac{1}{16}$; Zilveren 5 pCt. $80\frac{5}{8}$; Nationale 5 pCt. $65\frac{7}{8}$; Venezuela $23\frac{3}{16}$; Mexiko $29\frac{3}{4}$; Illinois $76\frac{5}{8}$.

Advertentiën.

GINNEKEN bij BREDA, 7 Maart 1863. Heden overleed de WelEdele Heer G. C. VAN ROIJEN in den ouderdom van ruim zeventig jaren.

Eenige Kennisgeving.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Op Donderdag den 12. Maart 1863:

GROOT NATIONAAL CONCERT,

VAN HET

TYROLER ZANGGEZELSCHAP,

UIT HET ZILLERTHAL.

Mejufvrouw RAINER, Mijnheer en Mevrouw HOLAUS en de Heeren Gebroeders MEIKL, MAX RAINER en S. MARGREITER.

Aanvang ten half acht ure.

PRIJZEN DER PLAATSEN:

Eerste Rang f 1,00. Tweede Rang f 0,60.

Toegangkaarten zijn van heden af te bekomen aan den Schouwburg, alwaar ook, à 10 cent extra, Plaatsen te bespreken zijn.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene ruime HUIZING, bevattende verscheiden Boven- en Benedenkamers, Kelder, Wel- en Regenwaterpompen en verdere gerieflijkheden, voorts PAKHUIS, STALLING en OPEN PLAATS daarachter; tot uitoefening of daarstelling van elk bedrijf of nering zeer geschikt; ook vatbaar om tot Heerenhuizing te worden ingerigt, staande op de Boschstraat te *Breda*, groot 3 roeden 62 ellen.

Te aanvaarden den 1. Mei 1863.

Informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris HOEBEN aldaar.

Publication nationale. — Souscription ouverte jusqu'au 21 MARS 1863.

HISTOIRE POPULAIRE ILLUSTRÉE DE L'ARMÉE DU MEXIQUE

AVEC DEUX GRANDES PRIMES:

1° Un numéro d'obligation du Crédit foncier de France, donnant droit aux chances du Tirage du **22 mars 1863;**

100,000 fr.; 50,000 fr.; 20,000 fr. A GAGNER A CE TIRAGE.

Envoi franco à tous les abonnes de la liste des numéros gagnants.

2° Une belle carte coloriée du Mexique, permettant de suivre les opérations militaires.

Cette publication remarquable à plus d'un titre, et qui, à la périodicité et à l'attrait du journal, joint la gravité de l'histoire, *paraît* en livraisons hebdomadaires de huit pages, grand in-4°, illustrées d'une ou plusieurs gravures, retraçant ainsi semaine par semaine, par la plume et le crayon, les événements militaires accomplis et ceux que sont appelés à accomplir les héros de Magenta et de Solferino sur la terre du Mexique. L'abonnement d'une année, partant de la première livraison jusqu'à la 52e, formera un *Magnifique volume illustrée* de plus de 416 pages toutes palpitantes d'intérêt et d'actualité. — *L'exécution typographique, — le choix des caractères et du papier, — le soin apporté à la* RÉDACTION *et aux Gravures, confiées à nos meilleurs artistes, — tout, en un mot, fera de cette publication une* ŒUVRE DE LUXE IMPORTANTE, *digne, à tous égards, de son but national et élevé. — Huit livraisons ont déjà paru.*

A la fin de l'abonnement, il sera envoyé aux Souscripteurs une couverture, avec titre faux-titre et tables des matières.

Pour recevoir: 1° Les *deux primes* (numéro d'obligations du Crédit foncier et carte du Mexique.): — 2° LES 8 LIVRAISONS PARUES ET CELLES A PARAITRE jusqu'à 52 de l'*Histoire populaire illustrée de l'Armée du Mexique*, adresser à MM. BROESE & COMP., Libraires-Editeurs à *Breda*. Prix pour la Hollande 11 francs.

Onder onze ruime sortering van allerhande

TOILET-ARTIKELEN,

bevelen wij bijzonder aan:

De Echte Tandzeep

van Dr. SUIN DE BOUTEMARD, maakt de Tanden zuiver wit, zonder het email aan te doen, bewaart ze voor ziekelijke aandoeningen en houdt den mond frisch.

Het stuk kost 40 Cts. en is toereikende voor een half jaar.

De Echte Dr. Borchardt's Zeep

zamengesteld uit fijne aromatische en etherische Oliën en deelsgewijze bestanddeelen, verwijdert puisten, schubben, levervlekken, zonnebrand, sproeten, en geeft aan de huid door alle jaargetijden dat nuweelige, veerkrachtige en frissche voorkomen, dat de schoonheid zoo zeer verhoogt. Men gebruikt ze met een wollen lapje, waarmede men de huid een- of tweemaal daags wascht. De prijs is 40 Cents.

Gebr. Leder's Balsamische Aardnoot-olie-Zeep,

die de huid reinigt zonder stramming te veroorzaken, haar zachtheid en lenigheid geeft en voor den invloed der weêrsveranderingen beveiligt, als koude, hitte, wind, enz. Het stuk kost 20 Cents.

Dr. Hartung's Kruidenpomade

versterkt den groei van het Haar en werkt zoo voordeelig, dat de laatste levenskiem in den knobbel weder ontwikkeld wordt en een nieuwe wasdom begint. Zij verhindert het uitvallen en ontijdig grijs worden, maakt het krachtig, glanzend en golvend. Het glazen Potje is 75 Cents.

De Kina-Olie van Dr. Hartung

werkt zeer weldadig op het Haar en is vooral bij Kinderen zeer nuttig, daar zij het buitengewoon digt en fijn als zijde maakt. Aan den Baard geeft zij eene zachte buigzaamheid, terwijl zij zich bijzonder onderscheidt door de eigenschap de Haren een schoonen glans te geven. De Flacon kost 75 Cents.

Dr. Beringuier's Aromatische Kronengeist,

een van de nieuwste producten der Scheikunde, is een *kostelijk, opwekkend en versterkend Reuk- en Waschwater.* De Flacon f 1.

Dr. Beringuier's Kräuter-Wurzel OL,

tot onderhouding en verfraaijing van het Hoofd- en Baardhaar. Prijs per Flacon 60 Cents.

VERKOOPHUIS te Amsterdam.

Breda, Henri Sprengers.	Leur, L. van den Berg.
» M. Janssen, voorheen Wede.	Oosterhout, Gebr. Driessen.
» A. Soomers.	Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Steenbergen, Wwe. v. d. Kar.
» F. Appelboom, Apoth.	Tilburg, Carl Denhoff.
Eindhoven, A. Begnin.	Waalwijk, R. Reijnen.
Helmond, A. H. Martin.	» F. v. d. Klokken.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.	» P. J. van Gils.

En in de andere Steden, in de bekende Dépôts.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.